МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

КАФЕДРА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА ТА ГУМАНІТАРИСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Світлана РИБАЛКО
_____
31. 08. **2021 р.**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА
_____
31. 08. **2021 р.**

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«КОМУНІКАТИВНИЙ ЕТИКЕТ НАУКОВОГО СПІЛКУВАННЯ»

Освітньо-професійна програма – Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Спеціальність – 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків – 2021

Силабус склала:

кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітаристики та мистецтвознавства
Фесенко Ірина Анатоліївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри гуманітаристики та мистецтвознавства
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри,
доктор мистецтвознавства, професор _____ Світлана РИБАЛКО

Силабус погоджено на засіданні ради факультету аудіовізуального мистецтва,

Протокол № 2 від «31» серпня 2021 р.

Голова ради факультету АВМ,
доктор мистецтвознавства, доцент _____ Наталія РЯБУХА

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Комунікативний етикет наукового спілкування
2	Викладач	Фесенко Ірина Анатоліївна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	spring2007@ukr.net
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	КЗВ
5	Рік підготовки	2 магістр
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	20
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	10
9	Самостійна робота (год.)	60
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	3
12	Загальна кількість годин	90
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, доповідь за презентаціями, контрольні роботи
14	Вид підсумкового контролю	залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Комунікативний етикет наукового спілкування» є курсом за вибором, який покликаний допомогти здобувачам вищої освіти сформувати комплекс необхідних у практичній професійній діяльності теоретичних знань і практичних навичок з українського мовного етикету в контексті наукового дискурсу. Вивчення дисципліни «Комунікативний етикет наукового спілкування» формує мовну, мовленнєву, лексикографічну, риторичну компетенції майбутніх фахівців, сприяє оптимальному використанню мовних засобів у науковій комунікації як усній, так і писемній формах. Опанування мовних особливостей наукового спілкування розширює знання про специфіку української мову, головні її категорії, властивості, структуру, основи майстерності усних виступів, написання наукових праць, допомагає виробити потребу в нормативному вживанні мовних засобів наукового стилю.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Комунікативний етикет наукового спілкування» як навчальна дисципліна функціонує й розвивається у нерозривному зв'язку як із дисциплінами циклу загальної та мовної підготовки («Українська мова за професійним спрямуванням», «Психологія особистого розвитку», «Державна політика в галузі культури та мистецтва»), так і з фаховими дисциплінами, зокрема "Кінематограф в умовах розвитку цифрового простору", «Практикум з виробництва екранних творів», «Зображальне та звукове рішення аудіовізуального твору», .

У процесі занять здобувачі вищої освіти підвищують рівень знань з сучасного українського наукового мовлення, збагачують мовленнєвий запас спеціальними термінами, покращують рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності, культуру усного й писемного наукового спілкування. Для засвоєння термінів та збагачення мовлення на практичних заняттях передбачена активна робота із мовознавчими та професійними словниками, нормативними вимогами сучасної української літературної мови.

2.3. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Комунікативний етикет наукового спілкування» є формування у здобувачів вищої освіти високого рівня комунікативної культури у сфері професійного спілкування, особливо в науковій та виробничій (фаховій), а також ознайомлення їх зі специфікою українського наукового мовлення, вироблення умінь і навичок ведення наукового діалогу у професійній сфері. Курс покликаний формувати мовну особистість спеціаліста, здатну до розв'язання різноманітних комунікативних завдань практично в усіх актуальних сферах спілкування, зокрема в науково-навчальній).

У результаті вивчення дисципліни магістр має **знати**:

- основні закони і норми української мови;
- сучасні тенденції розвитку української мови і специфіки наукового мовлення;
- особливості формування різноманітних жанрів наукового стилю.

У результаті вивчення дисципліни магістр повинен **уміти**:

- *в усному мовленні:*

1) послуговуватися типовими для наукової комунікації лексико-синтаксичними моделями для вільного спілкування за фахом;
2) брати участь у нарадах, бесідах, дискусіях, конференціях, семінарах, симпозіумах тощо за фахом;
3) уміти готувати презентації наукових проблем;
4) захищати реферати, дипломні роботи та ін.

- *у писемному мовленні:*

1) укладати детальні плани рефератів;
2) здійснювати оптимальний набір лексики та граматичних конструкцій для складання наукових текстів різних типів (статей, анотацій, резюме, тез, доповідей на конференціях тощо);
3) застосовувати в наукових текстах основні норми стилістики української мови;
4) диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до чинних стандартів; письмово представляти наукові результати українською мовою відповідно до вимог стандартів України.

Успішне опанування курсом має сприяти підвищенню рівня фахового мовлення, збагаченню індивідуального словника і формування власного наукового стилю

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

- дати студентам чіткі поняття про нормативність української літературної мови;
- виробити в них практичні навички правильного використання різних мовних засобів відповідно до сфери і мети висловлювання;
- навчити їх працювати з науковими текстами, добре орієнтуватися в лексичному багатстві української мови, збагачувати їх активний словник фаховою термінологічною лексикою;
- піднести культуру їхнього писемного та усного наукового мовлення;
- забезпечити елементарну лінгвістичну освіту, яку, зважаючи на важливу роль мови в суспільстві, повинна мати кожна освічена людина;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування й перекладу наукових текстів;
- навчити здійснювати опис результатів дослідження, викладу наукової думки, повідомлення про основні положення наукового дослідження;
- розвивати творче мислення здобувачів вищої освіти;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій українського народу.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Інтегральна компетентність - здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність вчитися та оволодіти сучасними знаннями.

ЗК 5 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами.

ЗК 6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9 Здатність до наукової, науково-педагогічної комунікації та спроможність дотримуватися етикету наукового, науково-педагогічного спілкування.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 1. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК 2. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/ або інноваційної творчо-виробничої діяльності в аудіовізуальній сфері у професійній діяльності.

ФК 3. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби аналізу та прогнозування складних проблем професійної діяльності.

ФК 7. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації в аудіовізуальному мистецтві та виробництві.

ФК 11. Здатність відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі; провадити діяльність закладів культури або аудіовізуальної освіти відповідно до вимог концепції сталого розвитку аудіовізуальної культури.

ФК 12. Здатність керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту.

ФК 13. Здатність знаходити відповідні засоби подальшого підвищення виконавської, педагогічної кваліфікації у сфері аудіовізуального мистецтва.

ФК 21. Здатність дотримуватися норм педагогічної етики, організації ефективного освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти.

2.6. Програмні результати навчання

Результати вивчення даної освітньої компоненти деталізують такі програмні результати навчання:

ПРН 2. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПРН 3. Володіти методами та організаційними дослідницькими та інноваційними процедурами у професійній діяльності.

ПРН 6. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово в науковій, творчо-виробничій та суспільній сферах діяльності.

ПРН 24. Застосовувати основи педагогіки та психології, інноваційні методики викладання фахових дисциплін у навчально-виховному процесі в закладах вищої освіти.

ПРН 25. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності викладача вищої школи, прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів освітньо-виховного процесу.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам вищої освіти критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача вищої освіти; у випадку невідпрацювання здобувачем вищої освіти усіх передбачених занять до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання здобувач вищої освіти та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної

роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході практичних занять, на контрольних роботах та на іспиті.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, рефератах під час складання екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач вищої освіти втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі іспиту — здобувач вищої освіти отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання:

https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html

https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/

https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad18.pdf

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. **Програма навчальної дисципліни:**

Тематика курсу					
Тема, план лекції та зміст практичного заняття	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. **Наукова мова як комунікативний феномен.** Професійна мовнокомунікативна компетенція. Поняття «мова», «державна мова», «наукова мова». Функції мови. Характеристика усної і писемної форм мовлення.	Лекція	1-6, 8, 10, 11, 17	2	6 бали	
Тема 2. **Науковий стиль у професійному спілкування.** Ставлення і розвиток наукового стилю української мови. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю.	Лекція Практичне заняття	1-6, 8-13. 15, 17	4 2	6 бали	
Тема 3. **Культура наукового тексту** Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування і реферування наукових текстів. Реферат як жанр академічного письма. Стаття як самостійний науковий твір. Основні вимоги до виконання та оформлювання магістерської роботи. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань	Лекція Практичне заняття	1-6, 8, 10, 12, 15, 17	4 2	8 бали	

Тема 4 **Мовні засоби наукового стилю.** Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування і реферування наукових текстів. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці. Науковий етикет.	Лекція Практичне заняття	1-3, 5, 7, 8-10, 12-14, 16	2 2	8 балів	
Тема 5. **Мовний етикет науки.** Поняття «мовний етикет науки». З історії становлення етикету в Україні. Види етикету. Поняття «мовленнєвий етикет», «спілкувальний етикет». Правила для адресанта. Правила для адресата. Візитна картка як спосіб установлення індивідуального контакту	Лекція	1 – 6, 9, 11, 15, 17	2	8 бали	
Тема 6. **Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.** Форми і види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклади. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською. Вибір синоніма під час перекладу. Переклад термінів. Особливості редагування наукового тексту. Помилки у змісті й будові висловлювань. Вибір синоніма під час перекладу. Переклад термінів. Особливості редагування наукового тексту. Помилки у змісті й будові висловлювань	Лекція Практичне заняття	1-6, 8, 10, 13, 15, 17	2 2	8 балів	
Тема 7 **Українська термінологія в науковому спілкуванні.** Історія й сучасні проблеми української термінології. Термін і його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева та вузькоспеціальна термінологія. Способи творення термінів: вторинна номінація, словотвірний, синтаксичний, запозичення. Терміни за структурою та походженням. Роль термінологічних словників у підвищенні культури фахового мовлення. Термінологія обраного фаху.	Лекція	1 – 6, 8, 9, 11, 15, 17	2	8 балів	

Тема 8. **Культура усного наукового мовлення** Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Форми наукового фахового спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Комунікативні бар'єри при науковому мовленні і способи їх подолання. Особливості наукового спілкування викладача й студента. Мовні бар'єри під час такого спілкування.	Лекція Практичне заняття	5, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 17	2 2	8 балів	
Разом ***підсумковий контроль (залік)***			30	60	

6. Тематика практичних занять

Практичне заняття №2

Тема: «Науковий стиль у професійному спілкування.»

Хід практичної роботи:

1. Обговорення теоретичних питань:

1. Назвіть категорії наукового тексту.
2. Яка функція зв'язності та якими засобами вона виражається в науковому тексті?
3. Як можна визначити тематичну, логіко-композиційну і смислову структуру тексту?
4. Які типи текстів залежно від їх структури можна виділити?
5. Як диференціюються тексти залежно від їх комунікативного призначення?
6. У чому полягає основна відмінність академічних текстів від навчальних?
7. Яка специфіка науково-публіцистичних текстів?
8. Яка специфіка науково-інформаційних текстів?

Завдання 2. Скласти загальну модель побудови наукового тексту, на її основі підготуйте доповідь на одну з актуальних тем вашої фахової проблематики.

Література: 1-6, 10, 12, 15, 17 .

Практичне заняття №3

Тема "Культура наукового тексту"

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Зі збірника наукових праць виписати 7-8 заголовків (назв статей). Дослідити, які з них виражають основну думку, а які тему.

Завдання 2. Опрацювати статтю зі сфери ваших наукових досліджень. Здійснити реферування цього наукового джерела.

Завдання 3. Опрацювати наукову статтю в контексті вимог до змісту побудови та мовного оформлення. Проаналізувати текст статті на лексичному та фразеологічному рівні. Визначте, за допомогою яких мовних засобів створюється його логічність, послідовність, доказовість.

Завдання 4. Оформіть титульну сторінку дипломної роботи.

Завдання 5. Підготуйте виступ щодо проблем дотримання академічної доброчесності.

Завдання 6. Складіть список літератури до написання реферату із дотриманням вимог щодо бібліографічного опису джерела.

Завдання 7.. Оформіть список літератури відповідно до стандартів.

– Г. Й.Волкотруб – «Стилістика ділової мови»: навч. посіб. – К.: 207 с. – Вид-во «Знання» – 2002 р.
– Російсько-український словник сталих виразів (Електронний ресурс) – http://www.rosukrdic.iatp.org.ua

– Мацюк З. «Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.» / К.: «Каравела», 2009, 351 С.
– М. Г. Зубков «Сучасна українська ділова мова: підруч. для вищ. та серед. спец. навч. закл.» / – Х., 445 С., 2007 р.
– Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура фахової мови: навч. посіб. / К. : ВЦ «Академія», 2007 р. – 359 с
– Великий тлумачний словник сучасної української мови (Електронний ресурс) – http://www.slovnyk.net
– С.В. Глущик , О.В. Дияк, С.В. Шевчук. «Сучасні ділові папери»: навч. посібник. – К. : А. С. К., 2003 р. – – 210 С.
– Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. К.: «Арій», 2012. – 696с.
– Академічний тлумачний словник української мови (Електронний ресурс) – http://www.mova.info/

Завдання 8. Підготувати і представити презентації.

1.Термінологія обраного фаху.
2. Анотування і реферування наукових текстів.
3.Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.
4. Науковий етикет.

Завдання 9. Напишіть реферат на одну із запропонованих тем.

1. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
2. Мовні засоби наукового стилю.
3. Науковий текст і професійний виклад думки.
4. Роль синонімів у термінологічних системах.
5. Українська термінологія і національні культурні традиції.
6. Українська термінологія як чинник державності української мови.
7. Роль перекладу в поповненні термінологічної лексики.
8. Особливості розвитку термінолексики на межі століть.
9. Актуальні проблеми термінознавства.
10. Українська термінологія – національна за своїми витоками, міжнародна за своїм поширенням.
11. Термінологія в її історичному розвитку.
12. Мова науки і національна мова.
13. Лексикографічна компетенція як показник мовної культури науковця.
14. Українські електронні фахові словники.
15. Оформлювання результатів наукової діяльності.
16. Реферат як жанр академічного письма.
17. Переклад як вид мовленнєвої діяльності.
18. Особливості перекладу наукового тексту.
19. Літературне редагування фахового тексту: специфіка і завдання.
20. Проблеми перекладу термінології (педагогічної, сільськогосподарської, управлінської, технічної, економічної тощо).
22. Особливості редагування наукового тексту.

Література: 1-6, 10, 12, 15, 17 .

Практичне заняття №4

Тема: “Мовні засоби наукового стилю”.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Складіть рецензію на наукову статтю з вашого фаху.

Завдання 2. Складіть відгук про прочитану книгу, використовуючи подані слова з *не* в написанні разом або окремо.

Не/авторитетний, не/адекватно, не/багато, не/вже, не/варто, не/дослухатись, не/перевірений, не/замислюючись, не/спокій, не/вдовзі, не/вперше, не/дивно, не/досяжний, не/зламний.

Завдання 3. Напишіть відгук про виставу, яку нещодавно дивилися на сучасній сцені, використовуючи подані фразеологізми.

Порушити питання, абсолютна істина, брати до уваги, значною мірою, давати визначення, зіставляти факти, робити висновки, підбивати підсумки, суперечити твердженню.

Література: 1-6, 10, 12, 15, 17 .

Практичне заняття № 6

Тема: «Проблеми перекладу і редагування наукових текстів»

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Переклад наукового тексту з фаху українською мовою, під час перекладу необхідно звернути увагу на особливості перекладу термінів.

Завдання 2. Здійснити правку наукового тексту із використанням коректурних знаків.

Література: 1-6, 10, 11, 14, 15, 17.

Практичне заняття №8

Тема: «Культура усного наукового мовлення»

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обговорення теоретичних питань:

1. Які відмінності усного діалогічного мовлення від усного монологічного?
2. Які лінгвістичні особливості діалогу?
3. Доберіть вправи для аналізу наукового діалогу.

Завдання 2. Підготовка до виступу на науковій конференції.

Література1-6, 10, 11, 14, 15, 17.

7.Самостійна робота

Самостійна робота студента є важливою складовою у підготовці кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Закріплення матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах.
4. Контрольна перевірка кожним студентом особистих знань на запитання, які винесені для самостійного вивчення.
5. Робота над виконанням індивідуальних завдань та підготовка доповідей.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова мова як комунікативний феномен.	8
2	Науковий стиль у професійному спілкування.	8
3	Культура наукового тексту	8
4	Мовні засоби наукового стилю.	8
5	Мовний етикет науки.	8
6	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	8
7	Українська термінологія в науковому спілкуванні.	6
8	Культура усного наукового мовлення	6
	Разом	60

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Комунікативний етикет наукового спілкування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового та екзаменаційного кредиту:

Методи навчання

Лекція-дискусія, круглий стіл на практичних заняттях, лекція-обговорення, співбесіда, ділові ігри, доповіді, практичні заняття, робота в Інтернеті, самостійна робота, написання рефератів, укладання різних видів ділових документів.

Форми контролю

Усне опитування, поточне тестування, оцінка за реферат, оцінки за відповіді на практичних заняттях, оцінки за письмові роботи, підсумковий контроль (письмовий тест, іспит).

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1			Розділ 2					Залік	Сума
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**40**	**100**
3	**4**	**4**	**2**	**5**	**4**	**4**	**4**		

Розподіл балів за формами контролю.

- виконання практичного завдання — 1-3 бали;
- усне опитування — 1-2 бали;

- письмове тестування — 1-3 бали;
- підготовка та виступ з рефератом — 1-3 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Навчальні посібники, підручники;	1-17
2.	Силабус;	1-17
3.	Зразки наукових текстів для практичних занять;	1-17
4.	Засоби підсумкового контролю (тестові завдання для підсумкового контролю, контрольні роботи)	1-17

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гриджук О. Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016. 403 с.
2. Дащенко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 431 с.
3. Тимкова В.А., Ільчук В.В. Українська мова в науці: навчальний посібник. Вінниця: ВВ ВНАУ,2018. 202с.
4. Тимкова В.А. Українська мова в науці : Навчальний посібник – Вінниця : РВВ ВНАУ, 2018. 212 с.
5. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. К: Центр навчальної літератури, 2016. - 312 с.
6. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 216 с. 7. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: навчальнометодичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с с.

Допоміжна

7. Бабич Н. Б. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Б. Бабич. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2016. 496 с.
8. Булик-Верхола С. З. Основи термінознавства : навчальний посібник .Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. — 160 с.
9. Горошкіна О. М., Шутова Л. І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник для аспірантів. Київ: Світанок, 2017. – 138 с.
10. Грищенко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів та коледжів. –Вінниця: НОВА КНИГА, 2018. 472 с.
11. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення : навчальний посібник. Львів : Видавництво

Львівської політехніки, 2016. – 204 с.

12. Мацько Л. І. Українська наукова мова (теорія і практика) : навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. — 272 с.

13. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2016. — 312 с.

14. Основи культури наукового мовлення : навчально-методичний посібник К. : НАДУ, 2017. – 80 с.

15. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2016.15 — 291с.

16. Семеног О. М. Культура наукової української мови : навчальний посібник. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 252 с.

17. Семеног О. М. Культура наукової української мови : навчальний посібник. К. : ВЦ «Академія», 2018. 216 с.

18. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація : навчально-методичний посібник. К. : НАДУ, 2018. – 184 с.

Словники

19. Бук С. Н. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови. Львів : ЛНУ, 2006. 191 с.

20. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 170 000 слів та словосполучень / уклад. М. Д. Василега-Дерибас, О. В. Дмитрієв, Г. В. Латник, Г. В. Степенко; голов. ред. В. Т. Бусел. Київ : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. 1426 с.

21. Войналович О., Моргунюк В. Російсько-український словник наукової і технічної мови (термінологія процесових понять). Київ : Вирій ; Сталкер, 1997. 256 с.

22. Гнатишена І. М., Кияк Т. Р. Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології. Київ : Academia, 1996. 104 с.

23. Головащук С. І. Орфографічний словник складних слів української мови : понад 23 000 слів. Київ : Наук. думка, 2008. 287 с. – (Словники України).

24. Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень. Київ : Наук. думка, 2001. 640 с.

25. Головащук С. І. Словник наголосів. Київ : Наук. думка, 2003. 320 с.

26. Головащук С. І. Українське літературне слововживання : словник-довідник. Київ : Наук. думка, 2004. 448 с.

27. Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. 3-тє вид., випр. Київ : Знання, 2006. 367 с.

28. Гринчишин Д. Сербенська О. Словник паронімів української мови. Київ : Освіта, 2008. 320 с.

29. Єрмоленко С. Я. Новий російсько-український словник-довідник. Київ : Довіра, 1999. 797 с.

30. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ : Вид-во «Українська книга», 2004. 480 с.

31. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики (містить 35 000 перекладів рос. слів, грам. форм та ідіом). Київ : ВЦ «Академія», 1998. 709 с. (Словники XX століття).

32. Культура української мови на щодень / Н. Я. Дзюбишина-Мельник Н. Я., Н. С. Дужик, С. Я. Єрмоленко [та ін.]. Київ : Довіра, 2000. 169 с. (Бібліотека серії «Словники України»).

33. Новікова О. О., Воробйова Д. А. Українська мова фахового спрямування : словник-довідник. Донецьк : НОУЛІДЖ, 2011. 209 с.

34. Полюга Л. М. Словник антонімів. Київ : Радянська школа, 1987. 173 с.

35. Розмовляйте і пишіть правильно : словник-довідник / авт.-упоряд. О. С. Ващук. Луцьк : Вежа, 2007. 119 с.

36. Словник іншомовних слів / за ред. Л. О. Пустовіт. Київ : Довіра, 2000. 1081 с.

37. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук, Г. Н. Горюшина; Ін-т мовознавства ім. О. О .Потебні НАН України й Інститут української мови НАН України. Київ : Наук. думка, 2001. 1026 с.

38. Словник труднощів української мови : близько 100 000 слів / уклад. О. М. Уліщенко ; за заг. ред. В. С. Калашника. Харків : Весна : Співак, 2010. 927 с.

39. Тихоненко О. В., Войчук Н. Г. Словник типових мовних зворотів. Харків : ХНАУ, 2010. 304 с.

40. Українсько-російський словник наукової термінології / за заг. ред. Л. О. Симоненко. – Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. 416 с.

41. Шевчук С. В. Російсько-український словник ділового мовлення. Київ : Вища школа, 2001.351 с.

Інтернет ресурси

Словники

1. http://lcorp.ulif.org.ua/dictua («Словники України»)
2. http://slovo.ridne.net (Електронні версії словників термінографічної серії *СловоСвіт*)
3. http://www.slovnyk.net (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
4. http://www.rosukrdic.iatp.org.ua (Російсько-український словник сталих виразів)
5. http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm (Українська мова : Енциклопедія)

Інші сайти

6. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
7. http://ulif.mon.gov.ua (Уранський лінгвістичний портал)
8. http://pravopys.vlada.kiev.ua (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
9. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Рожанківський Р. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови)
10. www.novamova.com.ua
11. www.mova.info

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
3. Інтернет-ресурси